

[illegible]

duyabildik mi? Bir daha yapmamak için bir gayret içerisinde olabildik mi?
Koskocaman bir seneyi nasıl geçirdim? Allah için sâlih ameller işleyebildim mi?
Rabbimin rızâsını kazanabildim mi?.. İşte mü’min; her geçen sene ile ilgili bu ve bunun gibi soruları kendine sormalı, geçmişten alınacak dersler varsa almalıdır. Akıllı olan bir mü’min, yeni gelen seneyi; eğlence ile, Allâh’ın haram kıldığı şeyleri yaparak değil, bu şekilde tefekkürle ve hesap endişesi ile karşılar. Bu arada mü’min, geçmiş ile ilgili; «Keşke!» dememelidir. Zira Sevgili Peygamberimiz -sallâllâhu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuşlardır:
وإنْ أصابَكشيءٌ فلاَتقلْ: لَوْأَنِّيفَعلْتُ كانَكَذَاوَكذَا،وَلَكِنْقُلْ: قدَّرَاللَّهُ،ومَا شَاءَفَعَلَ،فَإِنَّ لَوْتَفْتَحُعَمَلَالشَّيْطَاننَنْدَانَنَفْسَهُ ،وَعَمِلَلِما بَعْدَالْموْتِ ،وَالْعَاجِزُمَنْأَتْبَعَ

نَفْسَه
هَواهَا ،
وتمَنَّى
عَلَى
اللَّهِ
الأماني “Akıllı kişi, nefsine hâkim
olan ve ölüm sonrası için çalışandır. Âciz kişi de, nefsini
duygularına tâbi kılan ve Allah’tan dileklerde bulunup duran (bunu yeterli
gören) dır” (Tirmizî, Kıyâme, 25) Geleceği muhasebe etmek;
“Ölmeden önce ölünüz.” sözünü
kendine rehber edinerek ölümü muhasebe etmektir. Bir gün bir adam
Rasûlullah -sallâllâhu aleyhi ve sellem-’e gelip;
مَتَى
السَّاعَةُ ؟
“Kıyamet ne zaman kopacak?” diye sordu, Peygamber Efendimiz de;
مَا
أَعْدَدْتَ
لَهَا ؟ “–Kıyâmet için ne
hazırladın?” diye soruya soruyla karşılık vermişti. (Müslim, Birr, 164)
 Öyle ya mühim olan; kıyâmetin ne zaman kopacağı değil, bizim
kıyâmete ne kadar hazır olup olmadığımızdır. Muhterem Kardeşlerim Bu bakımdan
mürsquo;min; bir kuşluk vakti kadar kısa olan şu fânî dünya hayatında
gaflete düşmemeli, âhiretini ihmal etmemelidir. Bir başka ifadeyle geleceğine,
âhiretine yatırım yapmalıdır. İşte geleceği muhasebe etmek, gelecek için yatırım
yapmaktır. Burada gelecek için yatırımdan kast ettiğimiz şey; ev, araba, prestijli bir iř değil
tabiî ki… Gelecek için yani âhiret yurdu için daha bu dünyada
yaşarken bir şeyler yapmak; ibâdetler yapmak, zikirler yapmak, iyilikler yapmaktır…
Daha bu can bu bedende iken öte âleme bir şeyler göndermektir. Zira
Cenâb-ı Hak âyet-i kerîmede biz mürsquo;minlere yarın için
(âhiret için) hazırlık yapmamızı istemekte ve şöyle buyurmaktadır:
يَآاَيُّهَا
الَّذِينَ
اَمَنُوا
اتَّقُوا
اللهَ
وَلْتَنْظُر
18; نَفْسٌ مَا
قَدَّمَتْ
لِغَدٍ
وَاتَّقُوا
اللهَ اِنَّ
اللهَ
خَبِيرٌ
بِمَا
تَعْمَلُونَ
“Ey îmân edenler! Allâh’a karşı gelmekten sakının ve herkes, yarın
için önceden ne göndermiş olduğuına baksın. Allâh’a karşı
gelmekten sakının. şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.”

وَلاَ
تَكُونُوا
كَالَّذِينَ
نَسُوا اللهَ
فَاَنْسَيهُ
05;ْ
اَنْفُسَهُم
18; اُولَئِكَ
هُمُ
الْفَاسِقُو
06;َ “Allâh’ı unutan ve bu yüzden Allâh’ın da
kendilerine kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın. İşte onlar fâsık kimselerin ta
kendileridir.” (el-Haşr, 59/18-19) Buna göre geride sâlih bir evlât
bırakmak, geleceğe yatırım yapmaktır. Cami, okul ve çeşme gibi insanların istifade
edebilecekleri mekânlar inşâ etmek, geleceği güzel bir şekilde inşâ
etmektir. Gelecek için en güzel yatırımlardan biri de geride kendisinden istifade edilen
ilim bırakmaktır. Bunlar aynı zamanda mü'min için öldükten sonra
devamlı sevap getiren amellerdendir. Nitekim Ebû Hüreyre -radiyallâhu
anh-’den rivâyet edildiğine göre, Allah Rasûlü-sallâllâhu
aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuşlardır: إِذَا
مَاتَ
الإِنْسَانُ
انْقَطَعَ
عَنْهُ
عَمَلُهُ
إِلاَّ مِنْ
ثَلاَثَةٍ
إِلاَّ مِنْ
صَدَقَةٍ
جَارِيَةٍ
أَوْ عِلْمٍ
يُنْتَفَعُ
بِهِ أَوْ
وَلَدٍ
صَالِحٍ
يَدْعُو لَهُ
“İnsanoğlu öldüğü zaman bütün amellerinin sevabı da sona
erer. Şu üç şey bundan müstesnâdır: Sadaka-i câriye, istifade edilen
ilim, kendisine duâ eden hayırlı evlât.” (Müslim, Vasiyyet, 14) Geleceğin
muhasabesini yapmak; «Yarın mahşer gününde yüz akıyla
Rabbimiz’ın huzûruna varabilir miyim?» diye bir endişeyi yüreğinde
taşımak, kalb-i selîm ile oraya varabilme gayretinde olmaktır. Bu bakımdan bu dünya
hayatı hepimiz için bir gün olup sona erecek. Öte dünyaya
götürebileceğimiz şey; ne ev, ne araba, ne de para olacak. Oraya
götürebileceğimiz şey, daha doğrusu bizimle birlikte gelecek olan ve baş başa
kalacağımız şey, dünya hayatında ortaya koyduğumuz niyet ve amellerimiz olacak. Nitekim
bu durum, bir hadîs-i şerifte şöyle dile getirilmiştir:
يتْبعُ

الميْتَ
ثلاثَةٌ:
أهلُهُ
ومالُه
وعمَلُه،
فيرْجِع
اثنانِ
ويبْقَى
واحِدٌ: يرجعُ
أهلُهُ
ومالُهُ،
ويبقَى
عملُهُ “Ölüyü (kabre kadar)
üç şey takip eder: Çoluk-çocuğu, malı ve ameli. Bunlardan ikisi
döner, biri kalır. Çoluk-çocuğu ve malı döner, ameli (kendisiyle)
kalır.” (Buhârî, Rikāk, 42) Netice olarak geçmiş geçmişte
kaldı. Artık bu noktadan sonra; «Keşke!” demenin bir mânâsı yok.
Gelecek henüz gelmedi. «Şunu yapacağım! Bunu yapacağım!» diye geleceğe
mâtuf sözler sarf etmenin de bir mânâsı yok. Şu anda ânı yaşıyoruz.
Geçmişten ibret ve dersler çıkarıp yaşadığımız ânı eğer rızâ-i
ilâhî çerçevesinde değerlendirebilirsek hem geçmişle ilgili keşkeler
yaşamayız hem de geleceğimizi doğru ve isabetli bir şekilde inşâ ve îmâr
edebiliriz. Bu bakımdan Ey Mürsquo;min! Kardeşim Resûlullah sallallahu
aleyhi ve sellem’in buyurduğu gibi “Ölüm gelmeden önce
sâlih ameller işlemede acele et ki yarın pişman olmayasın! Bollukta ve rahatlıkta her zaman
geçmişin, ânın ve geleceğin muhasebesini yap ki yarın muhasebe olduğunda
zorlanmayasın!” Nitekim Ömer -radiyallâhu anh- asırlar öncesinden
bizlere şöyle seslenmektedir:
حَاسِبُوا
أَنْفُسَكُم
18; قَبْلَ أَنْ
تُحَاسَبُوا
وَتَزَيَّنُ
08;ا لِلْعَرْضِ
الأَكْبَرِ
وَإِنَّمَا
يَخِفُّ
الْحِسَابُ
يَوْمَ
الْقِيَامَة
16; عَلَى مَنْ
حَاسَبَ
نَفْسَهُ فِي
الدُّنْيَ “Hesaba
çekilmezden önce kendi kendinizi hesaba çekin. Büyük arz
(duruşma) için hazırlık yapın. Âhiretteki hesap, ancak dünyada nefsinin hesaba
çekmiş olanlar için hafif ve kolaydır.” Evet, bir gün olacak
ölüm gelecek, bir gün olacak kıyâmet kopacak, bir gün olacak

ve gelecekte de bu şekilde olacak. Onun için de, gelecekte de ve gelecekte de muhasebesini yapıp gelecekte de zamanını da Cenab-ı Hakk'ın rızasından doğrultusunda inşa etme gayreti içinde olmalıdır. Aksi takdirde -Allah muhafaza- şu şekilde yet-i keremlerinin muhatabı oluruz:

10; 14; 1570; 1575; 14; 10; 1617; 1615; 1607; 14; 1575; 1575; 1618; 1604; 1575; 1616; 1606; 1618; 1587; 14; 1575; 1606; 1615; 1605; 14; 1575; 1594; 14; 1585; 1617; 14; 1603; 14; 1576; 1616; 1585; 14; 1576; 1617; 1616; 1603; 14; 1575; 1604; 1618; 1603; 14; 1585; 1616; 1610; 1605; 1616; - 1575; 14; 1604; 1617; 14; 1584; 1616; 1609; 1582; 14; 1604; 1614; 1602; 14; 1603; 14; 1601; 14; 1587; 14; 1608; 1617; 14; 1610; 1603; 14; 1601; 14; 1593; 14; 1583; 14; 1604; 14; 1603; 14; - 1601; 1616; 1609; 1575; 14; 1609; 1617; 1616; 1589; 1615; 1608; 1585; 14; 1577; 1613; 1605; 14; 1575; 1588; 14; 1570; 1569; 14; 1585; 14; 1603; 1617; 14; 1576; 14; 1603; 14; "Ey insanoğlu! Seni yaratıp sonra şekil veren, dâimî;zenleyen, mâimî;tenâimî;sip kılan, istediği şekilde seni terkî; eden, cedit;ok cîmî;mert olan Rabbine karşı seni aldatan nedir?" (el-İfitâ; 82/6-8) Rabbimiz; cîmî;mlemizi gelecekte de mişi, âimî;nı ve gelecekte de hakkıyla değerlendirebilenlerden eylesin! Rabbimiz, cîmî;mlemizi rızasından ayırmasın! Rabbimiz; bizleri gaflete dâimî;cedit;âimî;r olup Allâh'ın unutanlardan, Allâh'ın da unuttuğu gaflet ehlinde eylemesin! Âimî;mî;n… Bu Vaaz Dedit;. Dr. Mustafa CANLI hoca efendinin Ocak 2019 Yî;mî;zakî dergisindeki Makalesinden hazırlanmıştır.

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)